

ALGEMENE BESCHOUWINGEN PROGRAMMABEGROTING 2024

09.11.2023

Communicatie

Het werkwoord “communiceren”, zonder er een lijdend voorwerp aan toe te voegen, betekent onderlinge informatie uitwisselen, contact onderhouden. Het lijkt een eenvoudig begrip maar welke betekenis heeft het voor de termen democratie en dualisme, die onmisbaar verbonden zijn aan onze landelijke en plaatselijke politiek?

Het kan toch niet zo zijn dat het onderling uitwisselen van vragen en antwoorden tussen het College en de coalitiepartijen, gevolgd door een voorleesronde in de Raadsvergadering leidt tot een hoog democratisch gehalte binnen onze plaatselijke politiek. Wat vindt het College en onze coalitiepartijen hiervan?

Hetzelfde geldt voor de bezetting in de Raadsvergadering. Steevast neemt het volledig College plaats aan de vergadertafel van de gemeenteraadsleden. De politieke discussie tussen de gemeenteraadsleden komt nooit op gang aangezien de burgemeester en wethouders antwoord geven op alle gestelde vragen. Waarom volgen we het voorbeeld van onze omliggende gemeenten niet, waarbij een Collegelid pas mag aanschuiven op het moment dat er een directe vraag aan hem/haar wordt gesteld? Dat is Dualisme. Kan het College en de coalitiepartijen zich vinden in deze gebruikelijke procedure en dat vanaf de volgende Raadsvergadering invoeren?

Transparantie

Transparantie van de lokale overheid is de openheid waarmee een gemeente haar zaken regelt. Als de gemeente duidelijk is, en open communiceert over waarom ze bepaalde beslissingen nemen en specificeren waaraan ze hun budget besteden, dan zorgt dit voor meer vertrouwen bij burgers. Een van de manieren om de transparantie te verhogen is om de commissie- en raadsvergaderingen live te streamen. Bijna alle Limburgse gemeenten hebben een livestream voor hun burgers, behalve de gemeente Simpelveld. De fractievoorzitters van de coalitiepartijen hebben tijdens het seniorenconvent besloten dat €15.000 voor open communicatie te duur is. Hoe staat het College tegenover dit besluit en waarom?

Wij krijgen regelmatig het signaal van burgers dat de schriftelijke communicatie van de gemeente te wensen over laat. De taal die wordt gebruikt is te juridisch en voor de burger onmogelijk te begrijpen. Waarom wordt er niet persoonlijk contact gezocht, waarbij face 2 face aan de burger

haarfijn wordt uitgelegd wat de problemen of obstakels zijn? Wil het college een werkwijze waarbij de menselijke maat de boventoon voert, overwegen?

Open en transparant communiceren kan namelijk bijdragen aan het herstel van vertrouwen in de (lokale) overheid. Ook zou het contact met de ambtelijke organisatie veel laagdrempeliger moeten, zoals bijvoorbeeld een open inloop-uur waar burgers direct in contact kunnen komen met de desbetreffende ambtenaar of wethouder. Wil het College een soortgelijke werkwijze overwegen?

Niet alleen naar de burgers toe is transparantie en open communicatie essentieel, maar ook de communicatie vanuit het College naar de raad toe. Zo worden brieven bedoeld voor de raadsleden, zoals blijkt uit een recent voorbeeld, ambtelijk afgehandeld en niet via de griffie naar de raad gestuurd. Hier is intern de aandacht voor gevraagd, maar Samen 1 vraagt zich af hoeveel brieven gericht aan de raad, ambtelijk zijn afgedaan. Wil het College dit laten onderzoeken en eventuele brieven alsnog naar de raad sturen?

Ten slotte worden de antwoorden op vragen, waarbij in de commissievergadering wordt gezegd dat ze schriftelijk worden beantwoord, pas veel te laat of zelfs niet beantwoord en worden stukken pas na herhaaldelijk verzoeken met ons gedeeld. Artikel 169 lid 3 van de Gemeentewet vereist dat het college de raad voorziet van gevraagde informatie, tenzij het het openbaar belang schaadt. Dit is bedoeld om te voorkomen dat individuele raadsleden, vooral oppositieleden, te weinig informatie ontvangen. Wij kunnen door het niet of niet tijdig ontvangen van alle relevante informatie onze controlerende en kaderstellende rol niet naar behoren uitvoeren. Hoe gaat het college dit voorkomen?

Omgevingswet

In verbinding staan met onze gemeenschap; dat is één van de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2022-2026. Burgerparticipatie is niet nieuw in onze organisatie, in 2016 is reeds een notitie daarover vastgesteld. Het heeft allemaal weinig geholpen om het steeds groter wordende wantrouwen in de overheid te stoppen, laat staan te keren. Dat kan en moet anders dachten we. Samen1 was geboren. We worden de 'lastige Samen1-ers' genoemd, een naam waar we trots op zijn. We staan niet alleen, lastige Zwanenburgers, (geen familie, maar inwoners rondom Schiphol), lastige Groningers' en recentelijk lastige bijstandontvangers. Allemaal liepen ze jaren tegen een overheidsmuur op. Al die mensen die jaren hebben gestreden omdat ze erin geloofden dat uiteindelijk iemand hun lastig zijn op juiste waarde zou weten te schatten. Ze zijn en blijven onze voorbeelden.

Een van de pijlers van de Omgevingswet is participatie. Participatie is meer dan het inspraakrondje waarbij de burgers worden aangehoord, zonder dat de overheid zich op enige wijze verplicht voelt om er consequenties aan te verbinden. Participatie betekent echter dat inwoners actief meedoen en niet slechts een verbale kanttekening mogen plaatsen en vervolgens niet of nauwelijks te horen krijgen hoe we zijn omgegaan met hun suggesties. De beantwoording van onze vragen over dit onderwerp geven ons niet de indruk dat de gemeente participatie oppakt zoals de wetgever dat met de Omgevingswet heeft bedoeld als mede waar de inwoners behoefte aan hebben. Kan het college onze indruk wegnemen en zo ja hoe wordt daar dan invulling aangeven?

Vervolgens missen we de stand van zaken van de implementatie. Ook na toezegging van de portefeuillehouder tijdens de commissievergadering van 24 oktober om die aan te leveren, is de reactie dusdanig te laat aangeleverd dat we er momenteel geen zicht op hebben. Om die reden vragen wij het college dan ook om nu aan te geven op welke gronden zij van mening zijn dat de implementatie van de Omgevingswet op koers ligt?

Als laatste vergt de Omgevingswet een stevige financiële uitdaging. Uit de 'actualisatie Integraal Financieel Beeld' blijkt dat een gemeente als Simpelveld tussen de 30 en 90 duizend euro per jaar kwijt is. Daar zijn de kosten voor implementatie nog niet in meegenomen. De voor de komende jaren gereserveerde bedragen van € 36 duizend per jaar voor de reguliere kosten en de eenmalig € 50 duizend in 2025 voor de implementatie lijken dan ook veel te weinig. Kan het college toelichten waarom zij denken dat de gereserveerde bedragen voldoende zijn?

Financiën

Al zolang Samen1 zitting heeft in de Simpelveldse raad, bepleiten wij voorzichtigheid in de begroting en terughoudendheid in de uitgaven. Helaas zien wij jaar op jaar het tegenovergestelde. Begrotingen zijn te positief en aan de uitgavenkant lijken de bomen tot in de hemel te groeien. Na de 2^e Wereldoorlog werd Simpelveld door Bocholtzenaren het "liëndurp" genoemd, omdat men geld leende om de praalwagens voor carnaval te bouwen. Die spotnaam heeft ons college echter als geuzennaam geadopteerd. Had de gemeente in 2017 nog 7 miljoen aan leningen uitstaan. In 2027 zal dat in het meest positieve geval opgelopen zijn naar 35 miljoen. Een vervijfvoudiging in slechts 10 jaar tijd.

Maar zoals Youp van 't Hek het in 1984 al zo mooi verwoorde: "Lenen lenen, betalen betalen"; de leningen zullen ooit terugbetaald moeten worden. Ons huidige college zadelt zowel toekomstige generaties als toekomstige colleges op met een enorme schuldenlast. Ging het 80 jaar geleden nog om relatief goedkope praalwagens, inmiddels vliegen de miljoenenprojecten de raad om de oren: IDOP, uitkijkpunt Huls, de Stationsomgeving en voor de 2^e keer in korte tijd het centrum van Simpelveld. Stuk voor stuk projecten die miljoenen aan gemeenschapsgeld kosten. Waar haalt het college het lef vandaan om al deze projecten aan te gaan en de rekening bij de toekomstige generatie neer te leggen? Hoe durft het huidige college haar opvolgers geen enkele beweegruimte meer te geven?

De veel gehoorde redenatie is dat de rijkssubsidies de projecten voor de gemeenschap goedkoper maken. Het nut of de noodzaak ervan wordt daarbij vrijwel altijd buiten beschouwing gelaten. En de vraag hoe dit allemaal betaald moet gaan worden, hebben we inmiddels ook maar losgelaten. Voor de jaren 2026 en 2027 krijgen we de begroting niet meer rond. En dat terwijl wij ons al jaren in de top van de Nederlandse gemeenten bevinden. In de top qua gemeentelijke belastingen welteverstaan. Onze burger betaalt inmiddels 12% meer aan gemeenschappelijke belastingen dan de gemiddelde Nederlander. En gezien de verwachte ontwikkelingen in de lokale heffingen zal die kloof de komende jaren alleen maar toenemen. Tel daar de oplopende rentekosten en de terugval van de algemene uitkering bij op en het is evident dat we op deze manier met rasse schreden wederom de artikel-12 status naderen. Waarom leidt dit college ons de financiële afgrond in? En waarom volgt onze coalitie van lemmingen zonder enige vorm van protest? Kortom, waar is de controlerende taak van de raad gebleven? "Doet het jullie niets dat hier een symbolische bom boven ons hoofd hangt? Zegt Youp van 't Hek in de hiervoor genoemde sketch. "Doét dat jullie niets?" Waarop de tegenpartij antwoordt: "Huh, hebben wij hem gefinancierd?"

Al jaren waarschuwen wij als Samen1 dat begrotingen te positief zijn, dat het "ravijnjaar" een veel grotere impact zal hebben dan verwacht. Helaas blijkt Samen1 een roepende in de Simpelveldse woestijn. Desalniettemin willen wij als oppositie een oproep doen: We willen het college vragen om, in navolging van omringende gemeenten, alle grote projecten nog eens te heroverwegen en te bezien of bepaalde projecten uitgesteld dan wel geschrapt kunnen worden. Niet voor Samen1, maar voor onze burger!